

ÖZET

NİL YUMUŞAK KABUKLU KAPLUMBAĞASI, *TRIONYX TRIUNGUIS* (TESTUDINES: TRIONYCHIDAE), POPULASYONLARININ GENETİK YAPISI

Özgür GÜÇLÜ

Doktora Tezi, Biyoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Celal ÜLGER
II. Danışman: Doç. Dr. Oğuz TÜRKOZAN
2010, 121 sayfa

Trionychidae familyasındaki kaplumbağalar Antartika kıtası hariç tüm kıtalarda yayılış göstermekle birlikte 14 cins ve bu cinslere giren 30 tür ile temsil edilirler. Nil yumuşak kabuklu kaplumbağası, *Trionyx triunguis* (Forskal, 1775) Afrika kıtasında Moritanya ve kuzey Namibya'dan Mısır'a ve Orta Doğu'da İsrail, Suriye ve Türkiye'de yayılış göstermektedir. Güney Afrika dışında Afrika kıtasının büyük çoğunluğuna dağılmıştır.

T. triunguis türünün populasyon yapısı ve genetiği üzerine fazla çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı Akdeniz ve Afrika kıtasındaki çeşitli lokalitelerden elde edilen örnekler ile *T. triunguis*'in genetiksel stok verilerini elde etmektir. Bunun için dokuz mikrosatellit lokusu (n=102) ve mitokondrial DNA kontrol bölgesi dizisi (n=52) kullanılmıştır.

Bu çalışma ile dizayn edilen mtDNA kontrol bölgesi primerleri ile 13 haplotip bulunmuştur. Ayrıca kullanılan 9 mikrosatellit lokusundan 3'ünün polimorfik olduğu belirlenmiştir. Hem mtDNA hem de mikrosatellit verilerine göre Türkiye'nin batı ve doğu sahilleri ile Afrika kıtası arasında genetiksel farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Bu genetiksel yapılaşma üç populasyonun da "Evrimsel Önemli Birimler" olarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Trionyx triunguis*, mtDNA, mikrosatellit, koruma genetiği, populasyon genetiği